

ANALIZA TEHNICĂ – METODĂ ALTERNATIVĂ DE ESTIMARE A VALORII ACȚIUNILOR

*Drd.ec. Dicu Roxana-Manuela,
Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” Iași*

Abstract: *Technical analysis is the study of market action, primarily through the use of charts, for the purpose of forecasting future price trends. In its purest form, technical analysis considers only the actual price behavior of the market or instrument, based on the premise that price reflects all relevant factors before an investor becomes aware of them through other channels. Technical analysts (or technicians) identify non-random price patterns and trends in financial markets and attempt to exploit those patterns. While technicians use various methods and tools, the study of price charts is primary.*

Luarea unei decizii inteligente privind investițiile financiare în scopul obținerii unor câștiguri imediate sau pe un orizont de timp mai îndelungat, presupune efectuarea unei analize tehnice a acțiunilor combinată cu analiza fundamentală a societății emitente.

1. Principii și ipoteze ale analizei tehnice

Analiza tehnică afirmă că previzionarea modificării prețurilor pe piețele financiare necesită foarte puține variabile, și cele mai importante sunt prețurile trecute. Cei mai muți indicatori folosiți în acest sens au fost creați de Shabacker în 1930, pe baza datelor de la cele mai importante companii americane ale momentului, și au ajuns în prezent să fie utilizați de piețe financiare de pe tot globul.¹ Conform analizei tehnice, tehnicienii care o aplică pornesc de la premisa conform căreia cursul bursier (prețul acțiunilor) include toate informațiile relevante, analiza de acest tip devenind astfel una mai mult internă decât bazată pe evenimente externe.

Astfel, analiza tehnică se bazează pe următoarele ipoteze: *toți factorii ce influențează cursul sunt deja conținuți în nivelul cursurilor înregistrate; cursurile acțiunilor se încadrează în trenduri; comportamentul participanților la piață este de cele mai multe ori irațional; trecutul se repetă.*

Ipoteza de bază a analizei tehnice este că majoritatea acțiunilor tranzacționate au un comportament similar pe piață, care de regulă se repetă în timp. În funcție de orizontul de timp urmărit, pentru fiecare tip de acțiune se pot evidenția trenduri primare, secundare și terțiare. Se consideră că trendul primar este cel mai important și că acesta are o durată cuprinsă între unul și mai mulți ani, cel secundar de la câteva săptămâni până la un an, și cel terțiar de la câteva zile la câteva luni. Este evident faptul că trendul primar sau de lungă durată contează pentru investitorii serioși, și nu variațiile întâmplătoare care conduc însă la câștiguri speculative. De asemenea, au o importanță deosebită și deci trebuie analizate, tipurile de trenduri, precum și fazele acestuia.

Pornind de la aceste ipoteze de lucru, putem extrage o serie de principii generale ale analizei tehnice, pe care le vom sintetiza în continuare.

Dar înainte de a discuta despre ceea ce caracterizează în prezent analiza tehnică, să aruncăm o privire în trecut. De unde a început analiza tehnică? Prima înregistrare de prețuri și analiza lor în consecință îi sunt atribuite lui Munehisa Honma, inventatorul, la începutul anilor 1700, a „lumânărilor” japoneze (astări cunoscute sub denumirea de „candlesticks”). Totuși, majoritatea consideră că principiile metodei graficelor au fost dezvoltate la sfârșitul anilor 1800, de Charles Henry Dow și enunțate, alături de teoria sa privind evoluția prețurilor, în editorialele The Wall Street Journal, ziarul pe care el l-a creat, aceasta constituind, oficial, geneza analizei tehnice.² Odată dat startul, noul domeniu a incitat la cercetare și astfel au fost enunțate cele trei principii de bază ale domeniului, pe care le vom prezenta în continuare.

Principiul de bază al analizei tehnice consideră că **prețul acțiunilor, în termeni de evoluție, are o tendință repetitivă, deoarece investitorii, ca și grup, tind spre un comportament prestabilit.** Acest principiu conduce pe tehnicienii analizei de acest tip la identificarea în primul rând a *principalelor tipuri de comportamente ale investitorilor și în al doilea rând la determinarea evoluțiilor standard ale titlurilor.*

¹ Ostler C., *Support for Resistance: Technical Analysis and Intraday Exchange Rates*, Economic Policy Review, July 2000, <http://www.ny.frb.org/research/epr/00v06n2/0007osle.html>

² ***, *Introducere în studiul analizei tehnice*, John Wiley & Sons Pte Ltd., Seria Reuters pentru Educația Financiară, Editura Economică, București, 2001, p.19.

Un alt principiu de bază al analizei tehnice, ce rezidă din literatura de specialitate³, este cel al **pieței fără influență**, în contextul în care prețul include toate informațiile necesare luării deciziilor. În acest context, analiza fundamentală, care ține cont și de influențele externe, nu își mai găsește aplicabilitatea.

Al treilea principiu al analizei tehnice, și poate cel mai important, este cel conform căruia **prețurile se modifică conform unei evoluții care poate fi predefinită**. Acest principiu mai este cunoscut și sub denumirea de *teoria lui Dow*.⁴

Charles H. Dow, părintele analizei tehnice, afirma în articolele sale prin care-și prezenta teoria în perioada 1900-1902, că piața, în ansamblul ei, variază producând mișcări ale cursului comparabile cu valurile. Reprezentarea grafică a evoluției cursului unei acțiuni pe o anumită perioadă se caracterizează prin trei parametri de bază: trendul, ciclul și factorii aleatori. Scopul analizei tehnice este identificarea elementelor componente ale trendului, cât și a elementelor ciclice în scopul alegerii strategiei investiționale pe termen lung, mediu și scurt.

Toate aceste principii tind să se „unifice” sub unul singur: **analiza tehnică consideră că istoria tinde să se repete**. Acesta ar fi motivul pentru care acest tip de analiză are o serie de termeni și modalități de reprezentare predefinite, care tind să simuleze anumite comportamente și reacții ale prețurilor și titlurilor în viitor.

Evoluția cursului este determinată și de **motivația participanților la piață**, care poate fi **rațională sau irațională**. Teoretic, scopul oricărei investiții pe piața de capital ar trebui să fie maximizarea câștigurilor imediate sau a celor așteptate în viitor, dar uneori deciziile investitorilor se bazează pe motivații psihologice sau afective, iar în situații extreme, pe comportamentul de masă. Deci, cursul acțiunilor nu reflectă numai datele fundamentale, ci și așteptările și temerile participanților la piață. Dacă toți participanții la piață ar acționa rațional, analiza tehnică nu și-ar mai avea rostul, deoarece modelele fundamentale economice ar fi capabile să dea o prognoză corectă privind valoarea de piață a titlurilor tranzacționate. *Analiza tehnică reprezintă de fapt studiul istoric al cursului acțiunilor, pentru a-i estima evoluțiile viitoare.*

Pentru că analiza tehnică există și este practică, considerăm că pentru evidențierea utilității practice a acesteia în adoptarea deciziilor investiționale curente, precum și pentru evaluarea acțiunilor companiilor, este utilă prezentarea aplicării acestei metode în cazul firmelor românești.

Presa de specialitate din România prezintă frecvent analize tehnice ale companiilor cotate pe piața de capital, dar analiza tehnică nu poate fi aplicată pentru toate societățile românești cotate.

2. Indicatori ai analizei tehnice

De-a lungul timpului, globalizarea și dezvoltarea continuă a economiei și-au spus cuvântul, ajungându-se în prezent ca analiza tehnică să aibă la dispoziție o baterie de indicatori și programe de calcul care, departe de a nu mai folosi influența factorului uman, ușurează deosebit de mult munca analiștilor tehnici. Să trecem aceste elemente în revistă.

Din experiența dobândită pe piețele de capital ale țărilor dezvoltate, există câteva noțiuni privind nivelul cursurilor bursiere care sunt considerate limite în analiza tehnică, astfel:

- *nivelul suport* (Support Level) – reprezintă nivelul sub care analiștii tehnici consideră că nu va coborî cursul unui titlu (mai este numit „floor”);

- *nivelul de rezistență* (Resistance Level) – este inversul nivelului suport, adică nivelul pe care cursul nu îl va depăși. Aceste două niveluri ale prețurilor titlurilor s-au dovedit, practic foarte eficiente în determinarea abaterilor acestora. Cu toate acestea, deși s-au dovedit extrem de eficiente în previziuni pe termen scurt, abilitatea lor de a prezice trendurile efective zilnice ale titlurilor nu a putut niciodată fi demonstrată cu rigurozitate. Ele rămân în esență date orientative;⁵

- *depășirea* (Breakout) – dacă un curs bursier trece dincolo cele două niveluri menționate, fie în sensul creșterii fie în cel al reducerii, se consideră că a realizat o „depășire”;

- *linia de avans și declin a titlurilor* reprezintă o sumă cumulativă a diferenței dintre numărul de acțiuni care au avut preț de închidere mai mare și cele cu prețul de închidere cel mai mic. Este un

³ Cutler D.M., Poterba J.M., Summers L.H., *What Moves Stock Prices?*, NBER Working Paper no.2538, March 1988, pp 13-14.

⁴ Kahn M.N., *Technical Analysis Plain and Simple: Charting the Markets in Your Language*, Financial Times Press, Upper Saddle River, New Jersey, 2006, p. 80.

⁵ Ostler C., *Support for Resistance: Technical Analysis and Intraday Exchange Rates*, Economic Policy Review, July 2000, <http://www.ny.frb.org/research/epr/00v06n2/0007osle.html>

indicator care măsoară „puterea” unei pieței, în condițiile în care titlurile în creștere le depășesc pe cele în declin și oferă o imagine a mișcărilor zilnice în cererea și oferta de titluri.

De asemenea, s-au stabilit și tipuri standard de configurații grafice privind evoluția cursurilor bursiere.⁶ Aceste configurații se pot evidenția pe diferite perioade de timp, de exemplu, configurația „cap-umeri”, se formează pe o perioadă de aproximativ 2-3 luni. Deși aceste configurații sunt doar reprezentări grafice teoretice, există posibilitatea existenței lor în practică, ceea ce constituie un instrument foarte util pentru previzionarea evoluției viitoare a prețurilor acțiunilor și maximizarea câștigurilor și minimizarea pierderilor înregistrate de investitori pe piața de capital.

Rezultă că studiind atent cursurile trecute, prin analiza tehnică clasică se urmărește determinarea componentelor trendului și apoi previzionarea evoluțiilor viitoare ale cursului. Vom prezenta în continuare pe scurt semnificația indicatorilor importanți de analiză tehnică, utilizați frecvent de analiștii financiari și brokerii de pe piața de capital românească:⁷

2.1. Media mobilă simplă (SMA – Simple Moving Average)

Acest indicator se calculează în fiecare zi ca o medie a prețurilor ultimelor n zile, unde n este parametrul stabilit de utilizator. Media mobilă reprezintă o variantă mai „lină” a graficului prețului, cu atât mai lină cu cât intervalul de calcul este mai mare.

Considerând $p_M, p_{M-1}, p_{M-2}, \dots, p_{M-n+1}$ prețurile de închidere pentru n zile, media mobilă simplă pentru cele n zile anterioare se calculează:

$$SMA = \frac{p_M + p_{M-1} + p_{M-2} + \dots + p_{M-n+1}}{n}$$

unde p_M este prețul de închidere al zilei prezente.

În cazul în care acest indicator se calculează succesiv, formula devine:

$$SMA_{azi} = SMA_{ieri} - \frac{p_{M-n+1}}{n} + \frac{p_{M+1}}{n}$$

Principala caracteristică a acestei medii este că ea compară relația dintre media mobilă a prețului de închidere cu prețul de închidere însuși. Elementul cel mai important la media mobilă este numărul de perioade utilizate la calcularea ei. Lungimea mediei mobile ar trebui să se potrivească ciclului de piață care trebuie urmat (termen foarte scurt 5 –13 zile, termen scurt 14 –25 zile, termen mediu 50-100 zile, termen lung 100-200 zile).

2.2. Media mobilă ponderată (WMA – Weighted Moving Average)

Această medie se calculează ca o medie a prețurilor de închidere din perioada selectată, ponderată cu volumul de acțiuni tranzacționate. Oferă o imagine mai clară asupra valorii de tranzacționare.

Formula de calcul este:

$$WMA = \frac{n \cdot p_M + (n-1)p_{M-1} + (n-2)p_{M-2} + \dots + 2p_{M-n+2} + p_{M-n+1}}{n + (n-1) + \dots + 2 + 1}$$

Cu aceleași adnotări ca la indicatorul precedent, cu precizarea că numitorul din punct de vedere matematic este o progresie aritmetică cu n termeni și poate fi scris $\frac{n(n+1)}{2}$, formula devenind:

$$WMA = 2 \cdot \frac{n \cdot p_M + (n-1)p_{M-1} + (n-2)p_{M-2} + \dots + 2p_{M-n+2} + p_{M-n+1}}{n(n+1)}$$

2.3. Media mobilă exponențială (EMA – Exponential Moving Average)

Relaționat cu celelalte medii prezentate anterior, acest indicator se calculează prin aplicarea unui procentaj din prețul de închidere a zilei curente cu valoarea mediei mobile din ziua anterioară. Acest tip de medie se utilizează pentru a da mai multă „greutate” prețurilor mai recente.

Formula de calcul este:

$$EMA = \frac{p_1 + (1-\alpha)p_2 + (1-\alpha)^2 p_3 + (1-\alpha)^3 p_4 + \dots}{1 + (1-\alpha) + (1-\alpha)^2 + (1-\alpha)^3 + \dots}$$

⁶ Toate aceste grafice se regăsesc, ca format, pe <http://www.trending123.com/patterns/index.html>

⁷ http://www.interfinbrok.ro/analiza_tehnica.php

În principiu, această sumă poate fi infinită. Formula de calcul simplificată a EMA îi aparține lui Hunter (1986) și are forma:

$$EMA_t = \alpha \cdot p_{t-1} + (1 - \alpha)EMA_{t-1}$$

Unde

t – perioada de timp pentru care se calculează EMA, cu precizarea $t \geq 2$;

α - este un factor de ponderare, care poate fi exprimat procentual și rezultă din formula

$$\alpha = \frac{2}{t+1}$$

Altfel spus, pentru calcule succesive:

$$EMA_{azi} = EMA_{ieri} + \alpha(p_{ieri} - EMA_{ieri})$$

În cazurile în care prețul depășește media mobilă pe creștere, acesta poate reprezenta un semnal de cumpărare (cu atât mai puternic cu cât media e calculată pe un interval mai lung). În cazurile în care prețul cade sub media mobilă pe scădere, acesta poate reprezenta un semnal de vânzare. O perioadă interesantă de calcul al mediei este pe 21 de zile.

2.4. Benzile Bollinger

Constau din două linii (linia superioară și cea inferioară). Linia superioară se obține adăugând la media mobilă deviația standard a evoluției prețurilor pe intervalul considerat, iar cea inferioară scăzând deviația standard din media mobilă. Acest instrument de analiză poate fi utilizat în măsurarea volatilității unei acțiuni. Astfel, cele două linii se depărtează (banda se lărgeste) când piața este volatilă, respectiv, ele se apropie (banda se îngustează) când piața este stabilă. Cea mai utilizată perioadă de timp în calcularea benzilor Bollinger este de 20 zile de tranșionare.

Banda Bollinger poate fi utilizată împreună cu alți indicatori în determinarea semnalelor de cumpărare sau vânzare. Dacă banda se îngustează (volatilitate redusă) există probabilitatea ca în perioada imediat următoare prețul să sufere o modificare. Când prețul se află în afara benzii, se așteaptă la o continuare a trendului. Maximele și minimele din afara benzii urmate de maxime și minime din interior sunt semnale de inversare a trendului.

2.5. Indicatorul MACD (Moving Average Convergent Divergent – media mobilă convergentă/divergentă)

Indicatorul MACD reprezintă un oscilator care se bazează pe abaterile față de trend a două medii mobile exponențiale. Se reprezintă grafic ca două drepte ale căror intersecții dau semnale de tranzacționare: o linie continuă (numită linia MACD) și o linie punctată (numită linia de semnal). Prima linie (MACD) se calculează ca o medie mobilă a diferențelor dintre o medie mobilă exponențială pe 12 perioade și o medie mobilă exponențială pe 26 de perioade, iar a doua linie (linia semnal) este o linie întreruptă, care se determină ca o medie mobilă exponențială pe 9 perioade.

Corespunzător acestui indicator, semnalele de cumpărare/ vânzare sunt date de intersecția celor două linii. Astfel, când linia MACD taie de jos în sus linia semnal, se indică semnal de cumpărare, și invers când linia MACD taie de sus în jos linia semnal, este clar pentru investitori că trebuie să vândă.

Formula de calcul este:

$$MACD = EMA(12) - EMA(26)$$

unde:

MACD - medie mobilă a raportului de convergență divergență;

EMA (12) – media mobilă exponențială cu perioadă de 12 zile;

EMA (26) - media mobilă exponențială cu perioadă de 26 zile.

Măsurând diferența dintre două medii mobile exponențiale (de regula EMA(12) și EMA(26)), dreapta MACD reacționează relativ rapid la schimbarea prețurilor. Dreapta de semnal este o medie mobilă exponențială a dreptei MACD. Aceasta reacționează mai încet la schimbarea prețurilor.

Se recomandă folosirea unor valori diferite ale intervalelor pentru calcularea MACD în scopul obținerii de semnale de cumpărare sau vânzare, deoarece este evident că pe piețele financiare, trendurile ascendente durează mai mult decât trendurile descendente. Indicatorul MACD poate înregistra valori negative, dacă există o piață supravândută, semnalele aferente acestui tip de piață fiind relativ credibile.

Interpretarea acestui indicator ține de formatul pe care el îl are și anume:

- crossover – atunci când MACD cade sub linia sa de semnal se consideră ca este semn de vânzare. Invers, când o depășește, este semnal de cumpărare;

- divergente – atunci când variația prețurilor este în divergență cu MACD se consideră semnalul de sfârșit al trendului curent;

- supracumpărare sau supravânzare – atunci când MACD crește dramatic se consideră semnalul că, în curând, va reveni la valorile normale.

2.6. Relative Strength Index (RSI)

Acest indicator măsoară comportamentul acțiunii prin raportarea variațiilor medii ale cursului din zilele de creștere, la variațiile medii ale cursurilor din zilele de diminuare a acestuia.

Calculul RSI se realizează pe baza cursurilor de închidere pe intervale de 9, 14 sau 25 de zile în funcție de orizontul de timp pe care se urmărește analiza tehnică a acțiunilor. Nu se recomandă determinarea RSI pe intervale prea mari de timp deoarece, cu cât intervalul este mai lung, cu atât mai puțin sunt evidențiate anomaliile privind evoluția cursului, iar probabilitatea ca semnalele de cumpărare/vânzare să vină prea târziu este mare. Fără îndoială că maximizarea câștigurilor obținute de investitori depinde decisiv nu numai de amplitudinea diferențelor dintre cursuri și valoarea intrinsecă estimată, dar și de momentul adoptării celei mai bune decizii investiționale.

Acest indicator face comparația dintre numărul de zile în care acțiunea (prețul acesteia) se închide „sus”, adică pe valoarea maximă a zilei și acela în care acțiunea se închide „jos”, adică pe valoare minimă a zilei. Acest indicator este una dintre metodele cele mai utilizate pentru determinarea momentului de tranzacționare.

Formula matematică după care se calculează acest indicator este:

$$RSI = 100 - \left[\frac{100}{(1 + RS)} \right]$$

unde:

$RS = (\text{media pe } n \text{ zile a prețurilor închise „sus”}) / (\text{media pe } n \text{ zile a prețurilor închise „jos”});$

$n = \text{număr de zile, uzual 9-15.}$

După cum se poate observa, RSI ia valori între 0 și 100. O metodă de interpretare a RSI este căutarea divergențelor - prețul acțiunii face noi maxime, dar RSI nu reușește să-și depășească maximul precedent – aceasta divergență este un semnal pentru iminenta schimbare de trend. Cu alte cuvinte, maximele sau minimele făcute de preț nu sunt confirmate de noi maxime sau minime pe graficul RSI și, de obicei, prețurile se corectează și se mișcă în direcția arătată de RSI. Se consideră că o acțiune este „supracumpărată” atunci când RSI este în jur de 70, moment când ar trebui vândută. Bineînțeles că valoarea de 70 nu este obligatorie, în "bull market" (piața crescătoare) ea putând fi 80. În același context, o acțiune este „supravândută” atunci când RSI este în jur de 30, moment în care ar trebui cumpărată. De asemenea, pentru "bear market" (piața în scădere) valoarea poate fi ajustată la 20.

În figura nr. 1 vom prezenta acești indicatori pentru perioada iulie-septembrie 2007, pentru societatea de investiții financiare SIF 2 Moldova, societate cotate pe piața de capital primară (Bursa de Valori București), pentru a face mai simplă și mai inteligibilă interpretarea acestor indicatori pe un exemplu grafic. (fig.1.)

3. Critici aduse analizei tehnice. În ce condiții este ea aplicabilă?

Criticii analizei tehnice consideră că acest demers nu are aplicabilitate practică. Ei consideră că este imposibilă previzionarea evoluției cursurilor de schimb, astfel încât și fie „înfrânte” fluctuațiile cursurilor și investitorii să ajungă în orice situație la câștig. Graficele reflectă trecutul, dar nu pot estima viitorul. Această rezistență a criticilor se bazează și pe faptul că, în multe cazuri, analiști tehnici ai pieței, în aceleași condiții, au ajuns la concluzii diferite.⁸ Astfel, putem concluziona că prima critică este **lipsa de rigurozitate** a analizei tehnice, iar cei mai importanți susținători sunt practicienii analizei fundamentale. În ciuda faptului că ea prezintă evoluții probabile și limite ale prețurilor, ea nu poate oferi informații exacte și nici nu poate demonstra fiabilitatea rezultatelor.

Dar poate că cele mai fundamentate critici vin din partea analiștilor fundamentali. Diferența de viziune și interpretare a celor două tipuri de analiză au condus, de-a lungul timpului, la o serie de diferențe foarte bine definite, care au generat o serie de puncte tari și puncte slabe ale analizei tehnice.⁹

⁸ Browning, E.S., *Reading market tea leaves*, The Wall Street Journal Europe, Dow Jones, July 31, 2007, pp. 17-18.

⁹ ***, *Introducere în studiul analizei tehnice*, John Wiley & Sons Pte Ltd., Seria Reuters pentru Educația Financiară, Editura Economică, București, 2001, p.19 și 22.

A. Puncte forte

- analiza tehnică poate fi folosită pentru a se urmări o gamă largă de instrumente pe mai multe piețe;
- graficele pot fi utilizate pentru analiza de date pentru un interval acoperind de la ore la un secol. Avem în vedere aici că indicele Dow Jones Industrial Average, publicat pentru prima dată la 26 mai 1896, și indicele Transportation Average (devenit mai târziu Railroad Average), publicate în fiecare număr din The Wall Street Journal de atunci și până în prezent;
- există multe instrumente disponibile de lucru ale analizei tehnice, create tocmai pentru a răspunde necesităților unor sectoare diferite ale pieței;
- principiile de bază ale analizei tehnice sunt ușor de înțeles și au fost dezvoltate pornind de la modul în care operează piețele;
- analiza tehnică se bazează pe utilizarea unor date precise și precizează care sunt accesibile, când sunt necesare, în timp real sau nuami cu întârziere de foarte scurtă durată.

Fig. 1 Analiza tehnică a SIF2 – Moldova¹⁰

B. Puncte slabe

- deoarece analiza tehnică implică un element de subiectivism, este posibil ca până și analiștii experimentați să fie în dezacord cu semnificația datelor, după cum este posibil și ca analiștii nedisciplinați să vadă ce vor ei să vadă într-un grafic sau cum să aleagă de o manieră selectivă elementele concludente. Nici analiștii tehnici nu sunt imuni la tendința omenească de a se atașa emoțional de predicțiile lor;
- analiza tehnică este bazată pe ideea că natura umană este constantă și, prin urmare, modelele tind să se repete; există totuși limite în a extrapola viitorul pornind de la trecut;
- analiza tehnică se preocupă de gradul de probabilitate ca un eveniment să se întâmple și nu de certitudinea ca acesta să se întâmple;

¹⁰ SIF2 - Moldova este una dintre cele cinci societăți de investiții financiare listate la Bursa de Valori București. Având sediul la Bacău, SIF2- Moldova deține în activ numeroase pachete de acțiuni la societăți bancare (Banca Comercială Română, Banca Română pentru Dezvoltare etc.), dar și la companii din alte sectoare economice (industria chimică, industria farmaceutică etc.).

- unele tehnici moderne de analiză tehnică sunt bazate pe concepte matematice și statistice, deosebit de complexe. În prezent, acest punct slab tinde să se estompeze, datorită folosirii calculatorului și a programelor specializate;

- pentru succesul analizei tehnice este vital ca informațiile utilizate să fie atât exacte, cât și în timp util.

Dar analiza tehnică nu poate fi subminată și nici minimizezate informațiile pe care ea le oferă. Acest tip de analiză s-a consolidat în timp ca un domeniu specific, precis, necesar actorilor pieței financiare. De aceea, ea este folosită cu succes și a pătruns, în contextul economiei de piață, și pe piața românească de capital.

În contextul pieței financiare românești, relevanța ridicată a analizei tehnice clasice și moderne recomandă folosirea acesteia în cazul evaluării acțiunilor firmelor românești cotate. Acest tip de analiză se poate folosi pentru emitenții români, cu condiția asigurării unei lichidități rezonabile a acțiunilor tranzacționate. În lipsa unei anumit nivel a lichidității acțiunilor, analiza tehnică nu se poate aplica din simplul motiv că este imposibilă aprecierea sentimentului general al majorității investitorilor privind nivelul acțiunilor cotate.

Cu toate avantajele oferite de analiza tehnică, analiștii financiari și brokerii utilizează informațiile oferite de analiza tehnică doar în corelație cu concluziile analizei fundamentale privind performanțele istorice și oportunitățile de dezvoltate ale firmei evaluate, care permit aplicarea modelelor de evaluare a acțiunilor. Rezultatele analizei fundamentale și ale analizei tehnice privind estimările de preț sunt comparate și ulterior se adoptă deciziile curente de cumpărare/vânzare sau prefigurarea strategiei investiționale viitoare.